

R

RAC, Real Application Cluster = διακομιστής cluster σε επίπεδο πραγματικών εφαρμογών. Επιτρέπει σε πολλαπλές συνδέσεις να έχουν πρόσβαση σε μία κοινή βάση δεδομένων ενός συστήματος διακομιστών. Χρησιμοποιεί την αρχιτεκτονική του διανεμόμενου δίσκου (shared disk architecture) που παρέχει ικανότητα κλιμάκωσης για όλα τα είδη των πληροφορικών εφαρμογών.

Rally = μία σημαντική άνοδος της ισοτιμίας ενός νομίσματος ή της τιμής μιας μετοχής, χρεογράφου ή εμπορεύματος μετά από μία μείωση της τιμής αυτών.

RAM (Random - Access - Memory) = μνήμη τυχαίας προσπέλασης. Είναι μία μνήμη ανάγνωσης και γραφής, δηλαδή ένας τύπος εσωτερικής αποθήκευσης της οποίας το περιεχόμενο μπορεί να ανακληθεί και να τροποποιηθεί από το χρήστη. Είναι συνήθως μη μόνιμη ή πτητική μνήμη (volatile memory), δηλαδή χάνει τα δεδομένα της όταν κλείσει ο Η/Υ. Η RAM ενεργεί σαν προσωρινή μνήμη του ηλεκτρονικού υπολογιστή και αποθηκεύει δεδομένα που μεταφέρονται από και προς διάφορα μέρη του Η/Υ. Διακρίνουμε α) τη στατική μνήμη τυχαίας προσπέλασης (SRAM, Static RAM) η οποία χρησιμοποιείται στην κεντρική μονάδα επεξεργασίας (CPU) του Η/Υ και β) τη συγχρονισμένη δυναμική μνήμη τυχαίας προσπέλασης (SDRAM, Synchronous Dynamic RAM) που χρησιμοποιείται συνήθως σαν κύρια μνήμη των Η/Υ και σε κάρτες γραφικών.

Rate = αναλογία, ποσοστό επί τοις εκατόν. Συνθετικά η λέξη χρησιμοποιείται ενδεικτικά ως εξής: 1) interest rate = επιτόκιο 2) exchange rate = τιμή συναλλάγματος 3) rate of growth = ρυθμός ανάπτυξης 4) credit rating = βαθμός πιστοληπτικής αξιολόγησης 5) freight rate = ναύλος, κόμιστρο 6) insurance rate = ασφάλιστρο 7) postage rate = ταχυδρομικό τέλος 8) increase rate = ποσοστό αύξησης 9) decrease rate = ποσοστό μείωσης 10) tax rate = φορολογικός συντελεστής.

Rate of return and total return = ποσοστό απόδοσης (rate of return) είναι το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από μία επένδυση στη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου. Είναι η μέση ετησιοποιημένη (annualized) απόδοση σε μια προκαθορισμένη χρονική περίοδο. Η συνολική απόδοση (total return) περιλαμβάνει την αλλαγή στην αξία ενός χρεογράφου πλέον όλων των τόκων, μερισμάτων και της κατανομής των κεφαλαιακών κερδών που προκύπτουν από την κατοχή του χρεογράφου.

Rate tenders = δημοπρασίες επιτοκίου του Ευρωσυστήματος.

- Σε μία δημοπρασία σταθερού επιτοκίου (**fixed rate (volume) tender**) η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) καθορίζει εκ των προτέρων το επιτόκιο και οι αντισυμβαλλόμενοι υποβάλουν προσφορές για το χρηματικό ποσό στο οποίο επιθυμούν να συμβληθούν με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ).

- Σε μία δημοπρασία μεταβλητού επιτοκίου (**variable rate tender**) οι αντισυμβαλλόμενοι υποβάλουν προσφορές για τα ποσά και τα επιτόκια με τα οποία επιθυμούν να συνάψουν πράξη με τις ΕθνΚΤ. Στις δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου η ΕΚΤ μπορεί να αποφασίσει τη χρήση δύο μεθόδων: α) δημοπρασία ενιαίου επιτοκίου (**single rate or Dutch auction**), όπου το εφαρμοζόμενο επιτόκιο για όλες τις προσφορές που ικανοποιούνται είναι ίσο με το οριακό επιτόκιο, δηλαδή το επιτόκιο στο οποίο εξαντλείται το συνολικό προς κατανομή ποσό β) δημοπρασία πολλαπλού επιτοκίου (**multiple - rate or American auction**), όπου το τελικό επιτόκιο είναι ίσο με αυτό που προσφέρεται σε κάθε ατομική προσφορά. Στην κατανομή δημοπρασιών σταθερού επιτοκίου, οι προσφορές που υποβλήθηκαν από τους αντισυμβαλλόμενους προστίθενται. Εάν το συνολικό ποσό των προσφορών υπερβαίνει το ποσό ρευστότητας που επιθυμεί να παράσχει η ΕΚΤ, οι προσφορές ικανοποιούνται αναλογικά (pro rata). Το ποσό που κατανέμεται ατομικά στρογγυλοποιείται στο πλησιέστερο ευρώ. Εν τούτοις, η ΕΚΤ έχει την ευχέρεια να καταλείπει ένα ελάχιστο ποσό σε κάθε αντισυμβαλλόμενο. Στην κατανομή δημοπρασιών μεταβλητού επιτοκίου, οι προσφορές καταγράφονται σε κατιούσα κλίμακα ανάλογα με το προσφερόμενο επιτόκιο. Προσφορές με

υψηλότερο επιτόκιο έχουν προτεραιότητα έναντι άλλων με μικρότερο επιτόκιο οι οποίες ικανοποιούνται μέχρι να εξαντληθεί το παρεχόμενο ποσό της ρευστότητας. Εάν στο κατώτερο επιτόκιο (the marginal interest rate) το συνολικό ποσό υπερβαίνει το προς κατανομή υπόλοιπο, τότε αυτό κατανέμεται αναλογικά.

Reaganomics = πρόγραμμα οικονομικής πολιτικής που εφαρμόστηκε με πρόεδρο των ΗΠΑ τον Ρόναλντ Ρέικαν. Έδινε έμφαση στη μείωση των φόρων, τη μείωση των κρατικών κοινωνικών δαπανών και την αύξηση των στρατιωτικών δαπανών. Συνέβαλε στη διατήρηση των επιτοκίων και του πληθωρισμού σε χαμηλά επίπεδα αλλά αύξησε υπέρμετρα το δημόσιο έλλειμμα.

Real GDP = πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ). Είναι το GDP (Gross Domestic Product) προσαρμοσμένο με τον πληθωρισμό. Παρέχει την αξία του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές που χρησιμοποιείται σαν δείκτης του όγκου του προϊόντος μιας χώρας.

Real Estate Investment Trust (REIT) = επενδυτική εταιρία ακινήτων. Μία εταιρία που εκδίδει ομόλογα ή μετοχές για δημόσια εγγραφή και κατόπιν επενδύει τα έσοδα σε ακίνητα (κατοικίες, επαγγελματική στέγη, βιομηχανικές και εμπορικές εγκαταστάσεις, ξενοδοχεία κλπ). Στο τέλος κάθε χρήσης διανέμει μέρισμα που αντιστοιχεί σε μέρος των κερδών από την εκμετάλλευση ή την υπεραξία των ακινήτων.

Real estate leasing = χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων. Μορφή χρηματοδότησης για τη χρήση ακινήτων δηλαδή διαμερισμάτων, γραφείων, εμπορικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Συνήθως απευθύνεται σε επιχειρήσεις. Η εταιρία leasing, διατηρώντας την κυριότητα του ακινήτου, παραχωρεί τη χρήση του στον επιχειρηματία-μισθωτή για συγκεκριμένη χρονική περίοδο έναντι προσυμφωνημένου μισθώματος που καταβάλλεται σε προκαθορισμένα χρονικά διαστήματα. Δεν αποκλείεται στη σύμβαση να περιέχεται διάταξη που παρέχει στον μισθωτή το δικαίωμα να αγοράσει το ακίνητο μετά τη λήξη της μίσθωσης με προσυμφωνημένους όρους. Το leasing ακινήτων παρέχει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα στον μισθωτή: 1) για την υπογραφή της σύμβασης δεν απαιτείται προσημείωση υποθήκης ή άλλη εμπράγματη εξασφάλιση αφού εγγύηση είναι το ίδιο το ακίνητο του οποίου η κυριότητα παραμένει στον εκμισθωτή 2) δεν δεσμεύονται ίδια κεφάλαια με αποτέλεσμα την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη ανάπτυξη της επιχείρησης 3) το ύψος του μισθώματος δεν εξαρτάται από την άνοδο του πληθωρισμού ή την άνοδο της τιμής των ακινήτων 4) δεν επιβαρύνεται η πιστοληπτική διαβάθμιση του μισθωτή διότι η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης ακινήτων δεν εμφανίζεται στις υποχρεώσεις της επιχείρησης 5) ο μισθωτής μπορεί να προβεί σε λύση της σύμβασης όταν ο όρος αυτός έχει περιληφθεί στη σύμβαση 6) συνήθως εξασφαλίζεται μεγάλη διάρκεια αποπληρωμής και παρέχεται ευχέρεια χρηματοδότησης μεγάλου ποσοστού της εμπορικής αξίας 7) παρέχεται φορολογικό πλεονέκτημα αφού τα μισθώματα αναγνωρίζονται σαν λειτουργικές δαπάνες και εκπίπτουν στο σύνολό τους από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης.

Real GDP = πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ). Είναι ο υπολογισμός του ΑΕΠ που δεν λαμβάνει υπόψη τον πληθωρισμό.

Realignment = επανευθυγράμμιση νομισμάτων. Ταυτόχρονη και συντονισμένη ανατίμηση και υποτίμηση των νομισμάτων ενός αριθμού χωρών. Σήμερα, ο όρος χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις προσαρμογές της κεντρικής ισοτιμίας ως προς το ευρώ και των διμερών κεντρικών ισοτιμιών ενός ή περισσότερων νομισμάτων που μετέχουν στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών (ERM II).

Real property = πραγματική ιδιοκτησία επί ακινήτων. Περιλαμβάνεται η ιδιοκτησία επί οικοπέδων, αγροτεμαχίων, κτιρίων και οποιουδήποτε άλλου περιουσιακού στοιχείου που είναι συνδεδεμένο σε διαρκή βάση με ακίνητο.

Rebalancing = εξισορρόπηση χαρτοφυλακίων. Είναι η διαδικασία αλλαγής της σύνθεσης του χαρτοφυλακίου αναφοράς (benchmark portfolio) προκειμένου να προσαρμοσθεί στα όρια τήρησης αυτού ή να εκφρασθεί μια διαφορετική άποψη για τις μελλοντικές εξελίξεις της αγοράς και η προσαρμογή σε αυτό του πραγματικού χαρτοφυλακίου χρεογράφων (actual portfolio). Εάν π.χ έχει υιοθετηθεί η τροποποιημένη διάρκεια (modified duration) σαν μέθοδος

μέτρησης των κινδύνων και η διάρκεια του χαρτοφυλακίου αναφοράς έχει πέσει στα 0,70 έτη, ενώ το όριο τήρησης αυτού είναι μεταξύ 0,80 έως 0,85 έτη, θα πρέπει να εισαχθούν στο χαρτοφυλάκιο αναφοράς ομόλογα με μεγαλύτερη διάρκεια λήξης ή να πωληθούν βραχυπρόθεσμα ομόλογα με αγορά μακροπρόθεσμων προκειμένου η διάρκεια να ανέλθει από 0,70 στο όριο τήρησης αυτού (0,80 έως 0,85 έτη). Εάν αντίθετα η διάρκεια έχει ανέλθει σε ένα έτος θα πρέπει να εισαχθούν στο χαρτοφυλάκιο αναφοράς ομόλογα ή έντοκα γραμμάτια με μικρότερη λήξη ή να πωληθούν μακροπρόθεσμα χρεόγραφα με αγορά βραχυπρόθεσμων ώστε να επανέλθει η μέση διάρκεια λήξης μεταξύ 0,80 και 0,85 έτη. Στη συνέχεια πραγματοποιούνται πραγματικές αγοραπωλησίες χρεογράφων, ώστε το πραγματικό χαρτοφυλάκιο να ευθυγραμμισθεί με τις κατευθύνσεις του νέου χαρτοφυλακίου αναφοράς τηρουμένων πάντα των προβλεπομένων ορίων εντός των οποίων ο trader έχει ευχέρεια να παρεκκλίνει από το benchmark.

Rebate interest = εκπιπτόμενος τόκος. Διαπραγματευόμενη επιστροφή ενός μέρους των δεδουλευμένων τόκων που θα εισπράξει ο δανειστής χρεογράφων στον πωλητή που δανείζεται χρεόγραφο χωρίς να αποκτά την κυριότητα αυτού (short seller). Όταν ένα χρεόγραφο πωλείται short, ο πωλητής δανείζεται χρεόγραφο από ένα κύριο αυτού ή ένα θεματοφύλακα (custodian) και παραδίδει αυτό στον αγοραστή. Οι δεδουλευμένοι τόκοι αυτού επιστρέφονται στον δανειστή. Ο δανειζόμενος το χρεόγραφο (short) συνήθως ζητά μία έκπτωση από τον δανειστή, δηλαδή να του δώσει ένα ποσό που είναι μικρότερο των δεδουλευμένων τόκων και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που το χρεόγραφο μπορεί να το δανεισθεί από πολλές πηγές. Στα σπάνια χρεόγραφα δεν υπάρχει δυνατότητα μιας τέτοιας διαπραγμάτευσης.

Recession = ύφεση. Μία προσωρινή πτώση της οικονομικής δραστηριότητας που συνήθως διαπιστώνεται από τη μείωση του ΑΕΠ για δύο συνεχόμενα τρίμηνα. Χαρακτηρίζεται από αυξανόμενη ανεργία και μείωση της ζήτησης, της παραγωγής, των κερδών των επιχειρήσεων και των επενδύσεων.

Reconciliation = η διαδικασία συμφωνίας μεταξύ αντίθετων λογαριασμών όπως π.χ ενός nostro και ενός vostro λογαριασμών ανταποκριτού ή η συμφωνία μεταξύ των λειτουργιοτήτων και συναλλαγών ενός συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή ζωντανής παραγωγής και ενός άλλου που χρησιμοποιείται σαν buck up ή για τεστ. Άλλως, η διαδικασία ελέγχου των εγγραφών στα βιβλία μιας επιχείρησης έναντι των εγγραφών για τις ίδιες συναλλαγές ενός τρίτου προσώπου όπως π.χ οι τραπεζικές καταθέσεις και αναλήψεις μιας εταιρίας συμφωνούνται μεταξύ των λογιστικών εγγραφών αυτής και των εγγραφών που προκύπτουν από το τραπεζικό βιβλιάριο ή άλλα τραπεζικά έγγραφα.

Recovery rate = ποσοστό ανάκτησης. Είναι το ποσοστό της ονομαστικής ή της αγοραίας αξίας των απαιτήσεων του δανειστή που θα ικανοποιηθεί σε περίπτωση μερικής αδυναμίας πληρωμής ή πτώχευσης.

Redemption date = η πραγματική ημέρα αποπληρωμής του κεφαλαίου. Στις αγορές χρεογράφων, η επιστροφή του κεφαλαίου πραγματοποιείται α) στη λήξη (maturity) εφόσον ο επενδυτής διακρατήσει το χρεόγραφο μέχρι τη λήξη του β) την ημέρα πώλησης αυτού στη δευτερογενή αγορά πριν τη λήξη του εφόσον ο επενδυτής επιθυμεί να καταγράψει κέρδη, να αποκτήσει ρευστότητα ή να χάσει λιγότερα (stop loss).

Reform Treaty = βλέπε όρο «Treaty of Lisbon of 13.12.2007».

Regression analysis = παλινδρομική ανάλυση. Μία στατιστική τεχνική μέθοδος χρησιμοποιούμενη για την ανίχνευση σχέσεων μεταξύ παραμέτρων προκειμένου να επιτευχθεί ικανοποιητική πρόβλεψη των μελλοντικών αξιών. Linear regression analysis είναι η γραμμική παλινδρομική ανάλυση που βασίζεται σε μία ευθύγραμμη εξίσωση. Για παράδειγμα, εάν υποθέσουμε ότι η τιμή ενός αυτοκινήτου μειώνεται με ένα σταθερό ποσό κάθε χρόνο μετά την αγορά του και για κάθε χιλιόμετρο που διανύει, η ακόλουθη γραμμική εξίσωση θα προβλέψει την τιμή του τα επόμενα χρόνια: $value = price + derpage * age + derkilometres * kilometres$ όπου value είναι η αξία του αυτοκινήτου σαν εξαρτώμενη μεταβλητή, age είναι η ηλικία του αυτοκινήτου και kilometres είναι τα χιλιόμετρα που έχει διανύσει το αυτοκίνητο. Η παλινδρομική ανάλυση καθορίζει τις καλύτερες τιμές των τριών

παραμέτρων, δηλαδή της τιμής (price), που είναι η εκτιμώμενη αξία όταν η ηλικία είναι μηδέν, της απόσβεσης που λαμβάνει χώρα κάθε χρόνο (depage = depreciation age) και της απόσβεσης για κάθε διανυόμενο χιλιόμετρο (depkilometres = depreciation kilometres). Οι αξίες depage και depkilometres θα είναι αρνητικές διότι το αυτοκίνητο χάνει σε αξία καθώς η ηλικία και τα χιλιόμετρα αυξάνουν. Nonlinear regression analysis είναι η μη γραμμική παλινδρομική στατιστική ανάλυση που καθορίζει τις αξίες των παραμέτρων για μια εξίσωση, η οποία συνδυάζει μία σειρά από αξίες στοιχείων πολύ περισσότερων από αυτά της γραμμικής ανάλυσης. Η μη γραμμική ανάλυση μπορεί να παράγει αξιόπιστες προβλέψεις για τις άγνωστες παραμέτρους του μοντέλου.

Regression test = παλινδρομικό τεστ. Είναι η ολοκληρωμένη δοκιμή ενός μηχανογραφικού συστήματος που ακολουθεί το μοναδιαίο τεστ (unit test, βλέπε όρο) προκειμένου να ελεγχθεί εάν το λογισμικό αυτού λειτουργεί καλά.

✦ Το παλινδρομικό τεστ ή όπως άλλως αποκαλείται 'τεστ αποδοχής χρηστών' (User Acceptance Test) διεξάγεται υποχρεωτικά μετά από κάθε αναβάθμιση ή μερική βελτίωση αυτού. Και ενώ στο μοναδιαίο τεστ ελέγχεται η λειτουργικότητα κάθε εφαρμογής ή instrument χωριστά (π.χ σε ένα πληροφορικό σύστημα διαχείρισης διαθεσίμων εάν λειτουργούν καλάς κάθε μία πράξη συναλλάγματος όπως η αγοραπωλησία, το arbitrage, το swap, οι πράξεις forward και τα options ή στα χρεόγραφα οι αγοραπωλησίες, τα repos, τα futures κλπ) στο παλινδρομικό τεστ εισάγονται συναλλαγές από όλες τις μεμονωμένες λειτουργικότητες και ελέγχεται ολοκληρωμένα το σύστημα δηλαδή εάν λειτουργούν καλάς: α) οι μεμονωμένες εφαρμογές β) εάν κάποια από αυτές επηρεάζει την ορθή λειτουργικότητα άλλης ή κύρια εάν οι λειτουργικότητες της νέας έκδοσης (version) επηρεάζουν τις υπάρχουσες λειτουργικότητες γ) οι διασυνδέσεις (interfaces) με άλλες μηχανογραφικές εφαρμογές δ) η αυτόματη τροφοδοσία του συστήματος με τιμές αγοράς ε) η διαδικασία διακανονισμών ε) η λογιστική εφαρμογή του συστήματος ζ) η παραγωγή καταστάσεων (reports), πινάκων (tables) και άλλων ειδικών εφαρμογών του Front, Back και Middle Office, της λογιστικής επεξεργασίας και των εσωτερικών ελέγχων. Με τη διαδικασία αυτή διαπιστώνεται εάν οι μεμονωμένες εφαρμογές δεν αλληλοεπηρεάζονται αρνητικά και δεν επηρεάζουν τη συνολική απόδοση του συστήματος. Σε περίπτωση που καταγραφούν δυσλειτουργίες, τότε γίνεται ανάλυση, διορθώνεται η παραμετροποίηση ή το λογισμικό και επαναλαμβάνεται το παλινδρομικό τεστ μέχρι να εξαλειφθούν τουλάχιστον όλες οι δυσλειτουργίες υψηλού και μέτριου κινδύνου.

✦ Σύμφωνα με ένα παραπλήσιο ορισμό, regression test είναι κάθε είδος τεστ του λογισμικού που επιδιώκει να ανιχνεύσει παλινδρομικούς κοριούς δηλαδή βλάβες του λογισμικού (software bugs). Bug (βλέπε λέξη) είναι κάθε πρόβλημα που προξενεί άκυρες καταχωρήσεις ή εξουδετέρωση του συστήματος (invalid input or crash). Το πρόβλημα μπορεί να συνίσταται είτε σε ανεπαρκή ή σε εσφαλμένη λογισμική εφαρμογή. Για παράδειγμα, ένα πρόγραμμα μπορεί να τεθεί εκτός λειτουργίας, εάν δεν έχουν προηγηθεί αρκετές μοναδιαίες ή παλινδρομικές δοκιμές οι οποίες βασίζονται στην καταχώριση στοιχείων ή σε υπολογισμούς. Εσφαλμένες λογισμικές εφαρμογές μπορούν να οδηγήσουν σε μία περιοχή του συστήματος στην οποία δεν υπάρχουν οδηγίες και τότε όλο το σύστημα ή μία σημαντική περιοχή αυτού τίθεται εκτός λειτουργίας. Ένα πρόγραμμα με εσφαλμένες λογισμικές οδηγίες μπορεί να μη τεθεί εκτός λειτουργίας αλλά να παράγει λανθασμένα αποτελέσματα.

✦ Παλινδρομικά σφάλματα λογισμικού (regression bugs) διαπιστώνονται όταν οι λειτουργικότητες που λειτουργούσαν προηγούμενα παύουν να λειτουργούν όπως εφαρμογές του Front, Back και Middle Office ή του αυτόματου συστήματος λογιστικής επεξεργασίας. Αυτό συμβαίνει επειδή το λογισμικό των νέων εφαρμογών που εισάγεται στο μηχανογραφικό σύστημα κατά τη διάρκεια της αναβάθμισης αυτού είναι σε ορισμένα σημεία προβληματικό. Η έγκαιρη ανίχνευση αυτών, δηλαδή πριν το σύστημα τεθεί σε ζωντανή παραγωγή, απαιτεί τη διενέργεια εξαντλητικών παλινδρομικών δοκιμών μέσω των οποίων τα τυχόν προβλήματα εντοπίζονται, αναλύονται και επιλύονται.

Regulated market = οργανωμένη αγορά. Αγορά χρηματοπιστωτικών μέσων που διευθύνεται από διαχειριστή της αγοράς και η οποία έχει λάβει άδεια λειτουργίας και εποπτεύεται από αναγνωρισμένη από το κράτος αρχή. Επιτρέπει ή διευκολύνει την προσέγγιση πλειόνων συμφερόντων τρίτων για την αγορά και πώληση χρηματοπιστωτικών προϊόντων εντός του συστήματος και σύμφωνα με κανόνες που δεν παρέχουν διακριτική ευχέρεια για τη σύναψη σύμβασης σχετικής με τα προϊόντα που είναι εισηγμένα για διαπραγμάτευση.

Regulatory risk = κίνδυνος κανονιστικών διατάξεων. Είναι ο κίνδυνος που προκύπτει για μια δεδομένη βιομηχανία, χώρα ή τύπο χρεογράφου από την αλλαγή των συναφών νομοθετικών και άλλων ρυθμιστικών διατάξεων με αποτέλεσμα να επηρεασθούν οι σχετικές επενδύσεις.

Reinvestment risk = κίνδυνος επανεπένδυσης. Είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τη μείωση των κερδών στην περίπτωση επανεπένδυσης των ποσών που έχουν επενδυθεί αυτή τη στιγμή. Εάν για παράδειγμα, ένας επενδυτής έχει αγοράσει ένα ομόλογο που τα κουπόνια του έχουν σταθερή απόδοση 5% και το ομόλογο αυτό λήξει διατρέχει τον κίνδυνο της επανεπένδυσης όταν τα επιτόκια στην αγορά ομολόγων έχουν μειωθεί και άρα θα έχει απόδοση πχ 3,5%.

Remittance = έμβασμα, δηλαδή χρήματα που διαβιβάζονται από ένα μέρος ή πρόσωπο σε άλλο. Άλλως, μεταφορά τίτλων ή άλλων κεφαλαίων σε τράπεζα για είσπραξη ή προεξόφληση. Το έμβασμα γίνεται, συνήθως, για την πληρωμή αγορασθέντων προϊόντων ή υπηρεσιών ή για τη πίστωση λογαριασμού του ίδιου ή συγγενικού προσώπου που κατοικεί σε άλλη χώρα ή τόπο.

Remote Desktop = εξ αποστάσεως πρόσβαση σε ηλεκτρονικό υπολογιστή. Μία εφαρμογή που συνδέει, συνήθως μέσω του διαδικτύου (Internet), τον προσωπικό υπολογιστή ενός χρήστη με άλλο προσωπικό υπολογιστή που ευρίσκεται σε μικρή ή μεγάλη απόσταση, ακόμα και σε διαφορετική χώρα. Χρησιμοποιείται: α) στην υποστήριξη και συντήρηση των ηλεκτρονικών υπολογιστών για την ανάλυση των λειτουργικών προβλημάτων, τον εντοπισμό της βλάβης και την επίλυση αυτής β) στην επίλυση εκκρεμών ζητημάτων που προέκυψαν από τη διαδικασία των δοκιμών (tests) κατά την εισαγωγή ή την αναβάθμιση της έκδοσης ενός μηχανογραφικού συστήματος. Στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις αποφεύγονται οι δαπάνες για επιτόπια μετάβαση του πωλητή του λογισμικού στην έδρα του αγοραστή. Τα προβλήματα επιλύονται εκ του μακρόθεν γ) ο ίδιος ο χρήστης του προσωπικού υπολογιστή μπορεί να έχει πρόσβαση σε αυτόν όταν ευρίσκεται εκτός γραφείου ακόμα και όταν απουσιάζει σε άλλη πόλη ή σε άλλη χώρα ή όταν ταξιδεύει. Αυτό του δίνει το δικαίωμα, όταν ευρίσκεται εκτός γραφείου, να βλέπει τους φακέλους και τα αρχεία του προσωπικού του υπολογιστή και να ανοίγει τα ηλεκτρονικά μηνύματα (email messages) που έχει λάβει.

Remote Desktop Protocol (RDP) = πρωτόκολλο για την εξ αποστάσεως πρόσβαση σε ηλεκτρονικό υπολογιστή. Πρόκειται για ένα πολυκαναλικό δικτυακό πρωτόκολλο που επιτρέπει στον χρήστη ενός προσωπικού υπολογιστή να συνδεθεί με ένα ηλεκτρονικό υπολογιστή με λειτουργικό Microsoft Windows ή άλλα λειτουργικά συστήματα όπως το Linux, το FreeBSD και το Mac OS XO. Ο διακομιστής (server) διαβάζει προκαθορισμένα (by default) το πρωτόκολλο ελέγχου μετάδοσης (TCP, Transmission Control Protocol) port 3389. Χρησιμοποιείται για την επίλυση τεχνικών και λειτουργικών προβλημάτων εξ αποστάσεως όπως επίσης για τον έλεγχο ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή από τον ίδιο το χρήστη όταν ευρίσκεται εκτός γραφείου.

Remote support = υποστήριξη εξ αποστάσεως. Συνήθως, χρησιμοποιείται στα μηχανογραφικά συστήματα εφόσον αποτελεί τρόπο υποστήριξης που έχει καταγραφεί στη σύμβαση συντήρησης και υποστήριξης. Εξασφαλίζει την αποκατάσταση βλαβών ή τη διόρθωση ατελειών χωρίς ο προμηθευτής του συστήματος (server, PC, βάσης δεδομένων, λογισμικού κλπ) να είναι υποχρεωμένος να επισκεφθεί τους χώρους του πελάτη όπου έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί το σύστημα. Η υποστήριξη μπορεί να είναι τηλεφωνική, μέσω Η/Υ, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, διαδικτυακού τόπου. Αναλύεται το πρόβλημα και στη συνέχεια παρέχονται οδηγίες στα ειδικευμένα στελέχη του πελάτη για την αποκατάσταση της βλάβης. Στην πιο προηγμένη τεχνική, χρησιμοποιείται δρομολογητής (router, βλέπε όρο) για την πρόσβαση στο λειτουργικό σύστημα του hardware ή την πρόσβαση στο software μέσω router και remote desktop. Η τεχνική αυτή επιτρέπει στον προμηθευτή να εισέλθει στο σύστημα του πελάτη, να εντοπίσει τη βλάβη και ή δυνατόν να τη διορθώσει ο ίδιος. Επειδή, όμως, η εξ αποστάσεως αυτή πρόσβαση ενέχει κινδύνους για την ασφάλεια των πληροφορικών συστημάτων, χρησιμοποιείται μόνο αφού ο πελάτης παράσχει στον προμηθευτή κωδικό εισόδου, ενεργοποιήσει την πρόσβαση με το άνοιγμα του δρομολογητή και παρακολουθήσει τις ενέργειες του προμηθευτή οπότε αμέσως μετά το πέρας των εργασιών του να διακόψει την πρόσβαση.

Replacement cost = το κόστος αντικατάστασης ενός χρηματοπιστωτικού μέσου, το οποίο συχνά ανάγεται σε όρους έκθεσης στον πιστωτικό κίνδυνο. Άλλως, η τρέχουσα τιμή του χρηματοπιστωτικού μέσου στην αγορά ή εναλλακτικά το πόσο θα κόστιζε η αντικατάσταση ενός υφισταμένου συμβολαίου σε περίπτωση που ο αντισυμβαλλόμενος αθετούσε την υπόσχεσή του.

Replacement cost risk = κίνδυνος κόστους αντικατάστασης. Είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν ο αντισυμβαλλόμενος σε μία εκκρεμή συναλλαγή, που ολοκληρώνεται σε μια μελλοντική ημερομηνία, βρεθεί σε αδυναμία εκπλήρωσης της υποχρέωσής του την ημέρα διακανονισμού. Αυτή η αδυναμία ενδέχεται να οδηγήσει τον άλλο αντισυμβαλλόμενο σε μία μη καλυφθείσα (unhedged) θέση ή σε μία ανοικτή θέση αγοράς ή σε απώλεια μη πραγματοποιηθέντων κερδών επί της θέσης. Η προκύπτουσα έκθεση στον κίνδυνο είναι το κόστος αντικατάστασης της αρχικής συναλλαγής σε τρέχουσες τιμές αγοράς.

Replicating Portfolio = αντιγραφή χαρτοφυλακίου. Είναι η στρατηγική διαχείρισης με βάση την οποία ένα πραγματικό χαρτοφυλάκιο (actual portfolio) αντιγράφει πιστά ένα χαρτοφυλάκιο αναφοράς (benchmark portfolio). Διακρίνουμε α) τη στατική αντιγραφή ((static replication) όταν ένα χαρτοφυλάκιο ομολόγων μιμείται τις αποδόσεις ενός παράγωγου ομολόγου και β) τη δυναμική αντιγραφή (dynamic replication) όταν αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής διαχείρισης που μιμείται τις αποδόσεις ενός παράγωγου ομολόγου.

Repurchase agreement (repo) and reverse repurchase agreement (reverse repo) = συμφωνία με βάση την οποία ο ένας αντισυμβαλλόμενος πωλεί ένα περιουσιακό στοιχείο και αναλαμβάνει την υποχρέωση να το επαναγοράσει από τον άλλο αντισυμβαλλόμενο σε καθορισμένη τιμή και σε καθορισμένη μελλοντική ημερομηνία.

Repo είναι η συναλλαγή στην οποία δανείζουμε ένα χρεόγραφο και λαμβάνουμε μετρητά για τα οποία θα πληρώσουμε ένα χαμηλό τόκο. Όσο πιο σπάνιο είναι στην αγορά το χρεόγραφο που δανείζουμε (special security) τόσο μικρότερος είναι ο τόκος που θα πληρώσουμε για τα μετρητά που θα λάβουμε.

Reverse repo είναι η συναλλαγή στην οποία δανειζόμαστε ένα χρεόγραφο και δίνουμε μετρητά.

- Από την πλευρά αυτού ο οποίος πωλεί το χρεόγραφο και αναλαμβάνει την υποχρέωση να το επαναγοράσει (repo seller) έχουμε μία συμφωνία επαναγοράς (repurchase agreement, repo). Από την πλευρά του δεύτερου αντισυμβαλλόμενου (repo buyer) έχουμε μία αντίστροφη συμφωνία (reverse repurchase agreement, reverse repo).

- Κατά κανόνα, για κάθε συναλλαγή repo συνομολογείται μία αντίστοιχη συναλλαγή reverse repo προκειμένου να επενδυθεί μέσω της δεύτερης η ρευστότητα που προκύπτει από την πρώτη. Όπως ήδη αναφέρθηκε, ο δανειστής του χρεογράφου (repo seller) εισπράττει μετρητά για τα οποία πληρώνει χαμηλό τόκο (repo rate). Στη συνέχεια επενδύει τα μετρητά μέχρι την αντιστροφή της συναλλαγής π.χ σε αγορά χρεογράφου (reverse repo) ή σε κατάθεση έναντι ενεχύρου (collateralised deposit) – ομοίως reverse repo - ή σε απλή προθεσμιακή κατάθεση (uncollateralised deposit) από τις οποίες αναμένει να έχει καλύτερη απόδοση από τον τόκο που θα πληρώσει για τα μετρητά που έλαβε. Για παράδειγμα, εάν για τα μετρητά που έλαβε συμφωνήθηκε επιτόκιο 4,7%, τα μετρητά πρέπει να επενδυθούν με μεγαλύτερο επιτόκιο (π.χ 5,7%) ώστε από το spread να προκύψει κέρδος.

- Για το χρεόγραφο που δανείσθηκε γίνεται καθημερινά αποτίμηση σε τιμές αγοράς. Εάν η τιμή αγοράς (market value) για το ποσό του διακανονισμού συν τους τόκους υπερβεί ένα συγκεκριμένο όριο που ορίστηκε π.χ σε 300.000 ευρώ πάνω ή κάτω από την αρχική του αξία τότε ο αντισυμβαλλόμενος σε περίπτωση υψηλότερης αποτίμησης θα συμπληρώσει την αξία με επί πλέον μετρητά ενώ στην αντίθετη περίπτωση, δηλαδή εάν πέσει κάτω της αρχικής του αξίας, τότε θα επιστραφεί ένα μέρος των μετρητών (margin call). Στη σύμβαση, επίσης, μπορεί να συμφωνηθεί ότι στην αποτίμηση θα ισχύει μία περικοπή (valuation haircut) π.χ θα εκπίπτει ένα 2% της αξίας του χρεογράφου με τιμές αγοράς ώστε να καταβάλλονται περισσότερα μετρητά σαν ασφάλεια στον δανειστή του χρεογράφου.

- Tri-Party Repo, δηλαδή τριγωνική συναλλαγή σε repo, έχουμε όταν παρεμβάλλεται ένας τρίτος που είναι ένας θεματοφύλακας (custodian). Για παράδειγμα, η κεντρική τράπεζα επιθυμεί να αγοράσει ομόλογα με τη ρήτρα της επαναπώλησης και συμφωνεί τους όρους της συναλλαγής με την εμπορική τράπεζα Χ, η οποία ενημερώνει στη συνέχεια τον custodian που τηρεί τον λογαριασμό της. Η κεντρική τράπεζα καταβάλλει μετρητά στον custodian (π.χ

JPMorgan, Euroclear, Clearstream), ο οποίος στη συνέχεια μεταφέρει το collateral, δηλαδή τα ομόλογα, από τον τηρούμενο σε αυτόν λογαριασμό ομολόγων της εμπορικής τράπεζας X στο λογαριασμό της κεντρικής τράπεζας. Οι αντίθετες κινήσεις θα γίνουν στη λήξη του γερο. Σε άλλη περίπτωση, ο θεματοφύλακας μπορεί να παρακρατήσει μέχρι τη λήξη της συναλλαγής το collateral το οποίο αποτιμά καθημερινά με τρέχουσες τιμές αγοράς και διακανονίζει μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων τις διαφορές περιθωρίου (margin calls).

- Η αγορά γeros και reverse γeros δεν είναι μία οργανωμένη αγορά στην οποία να μπορούμε να έχουμε κάθε στιγμή διαθέσιμες τιμές μέσω των συστημάτων παροχής χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Πρόκειται για μία εξωχρηματιστηριακή αγορά (OTC, Over-The-Counter-market) όπου τα πιστωτικά ιδρύματα δανείζουν και δανείζονται μετρητά έναντι τίτλων που χρησιμοποιούνται σαν ασφάλεια είτε για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό των πελατών τους. Στην περίπτωση αυτή η έρευνα των τιμών γίνεται μεταξύ αντισυμβαλλόμενων που έχουν υπογράψει συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης τίτλων.

- Η σκοπιμότητα για την ανάπτυξη της αγοράς γeros και reverse γeros προέκυψε από τις ανάγκες σε συγκεκριμένα ομόλογα που έχουν οι διαμορφωτές της αγοράς (market makers). Οι τελευταίοι πωλούν στους επενδυτικούς οίκους ένα ομόλογο που μπορεί να μη βρίσκεται στο χαρτοφυλάκιό τους. Στο διάστημα μεταξύ της πώλησης και της παράδοσης του ομολόγου, ο πωλητής θα καλύψει τις ανάγκες του μέσω δανεισμού ομολόγων.

Reputational risk = κίνδυνος φήμης. Είναι το ενδεχόμενο της αρνητικής δημοσιότητας, σχετικά με την πρακτική μιας επιχείρησης είτε αυτή ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα είτε όχι, που μπορεί να προκαλέσει μείωση του αριθμού των πελατών, δαπανηρές δικαστικές διενέξεις, μείωση των κερδών, έλλειψη ρευστότητας ή και σημαντική πτώση της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής της επιχείρησης. Ειδικότερα, όσον αφορά τη φήμη μιας τράπεζας ή μιας εταιρίας διαχείρισης διαθεσίμων, αυτή μπορεί να υπονομευθεί από ακατάλληλες επενδυτικές επιλογές ή μη επιτρεπόμενη παροχή εμπιστευτικών πληροφοριών σε τρίτους. Συνήθως, κίνδυνος φήμης προκύπτει από την υλοποίηση άλλων κινδύνων όπως π.χ του λειτουργικού κινδύνου, του κινδύνου δημοσίευσης εσφαλμένων ή ασαφών λογιστικών καταστάσεων, του πιστωτικού κινδύνου και του κινδύνου ρευστότητας.

Rescheduling Agreement = συμφωνία επανακαθορισμού των δόσεων δανείων. Αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ υπερχρεωμένων κρατών και διεθνών χρηματοπιστωτικών οργανισμών ή τραπεζών όπως επίσης μεταξύ υπερχρεωμένων πελατών και πιστωτικών ιδρυμάτων. Αποσκοπεί στην ανακούφιση του πιστούχου και την εξεύρεση τρόπου εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του. Συνήθως, οι βραχυπρόθεσμες λήξεις των δανείων μετατρέπονται σε μεσο-μακροπρόθεσμες.

Reserve currency = αποθεματικό νόμισμα. Είναι το ισχυρό νόμισμα στο οποίο τηρούνται κατά ένα σημαντικό μέρος τα συναλλαγματικά αποθέματα των κρατών και των κεντρικών τραπεζών, των διεθνών χρηματοοικονομικών οργανισμών, των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των θεσμικών επενδυτών. Οι προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ένα νόμισμα σαν αποθεματικό είναι: α) η αξία του νομίσματος να είναι σχετικά σταθερή σε σχέση με τα άλλα νομίσματα β) το νόμισμα να ανήκει σε κράτος ή νομισματική ένωση που διαθέτει ένα σημαντικό ποσοστό στο διεθνές εμπόριο γ) να είναι διαπραγματεύσιμο σε μία αγορά συναλλάγματος. Αποθεματικά νομίσματα είναι σήμερα το δολάριο ΗΠΑ, ακολουθεί το ευρώ και σε μεγάλη απόσταση η λίρα Αγγλίας, το ελβετικό φράγκο, το ιαπωνικό γιεν και σε μικρότερη έκταση το δολάριο Καναδά και το δολάριο Αυστραλίας. Τα αποθεματικά νομίσματα χρησιμοποιούνται από τις κεντρικές τράπεζες και για την άσκηση παρεμβάσεων στην αγορά συναλλάγματος με στόχο τη στήριξη ή την αποδυνάμωση της ισοτιμίας ενός νομίσματος.

Reserve requirements = βλέπε όρο minimum reserves.

Residual risk = υπολειμματικός ή εναπομένον κίνδυνος. Είναι ο κίνδυνος που παραμένει μετά τη διαδικασία εντοπισμού και διαχείρισης των κινδύνων. Γενικά, είναι ο κίνδυνος που παραμένει και είναι αδύνατο να προσδιορισθεί με περισσότερες λεπτομέρειες παρά την εφαρμογή όλων των επιστημονικών μεθόδων ανίχνευσης και εξουδετέρωσης. Στα πληροφοριακά συστήματα σημαίνει τον κίνδυνο που εξακολουθεί να υφίσταται παρά την εφαρμογή όλων των εσωτερικών ποσοτικών ελέγχων. Στην περίπτωση αυτή ο residual risk ή

net risk αφορά κύρια την παράνομη είσοδο μη εξουσιοδοτημένων προσώπων στο σύστημα παρά τα εξαντλητικά μέτρα ασφαλείας που έχουν ληφθεί.

Retail banking = λιανική τραπεζική ή τραπεζική των μικρών συναλλαγών. Στην κατηγορία αυτή της τραπεζικής περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα προσωπικά, καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια, η επαγγελματική πίστη, τα επενδυτικά προϊόντα, οι τραπεζοασφάλειες, η αγορά ή πώληση συναλλάγματος και ξένων τραπεζογραμματίων (τουριστικό, σπουδαστικό και νοσηλευτικό συνάλλαγμα, επιταγές, εντολές πληρωμής), οι μεταφορές ποσών μεταξύ διαφόρων λογαριασμών, οι πάγιες εντολές (standing orders), οι πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες, οι καταθέσεις, τα αμοιβαία κεφάλαια, το καταναλωτικό factoring και τα synthetic swaps. Η ανάπτυξη της λιανικής τραπεζικής απαιτεί την ύπαρξη εκτεταμένου δικτύου υποκαταστημάτων και την εξασφάλιση για ορισμένες εργασίες 24ώρου εξυπηρέτησης μέσω των ATMs, της τηλεφωνικής και τηλεματικής τραπεζικής και των αυτόματων μηχανών ανταλλαγής ξένων τραπεζογραμματίων με το εθνικό νόμισμα.

Retailer card = κάρτα λιανικής. Μία πλαστική κάρτα πληρωμής που εκδίδεται για τους πελάτες ενός καταστήματος ή ενός ομίλου καταστημάτων λιανικής για να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για αγορές στα καταστήματα του εκδότη.

Retail sales, Eurozone = λιανικές πωλήσεις της Ευρωζώνης. Δείκτης που καταρτίζεται σε μηνιαία βάση από το Eurostat. Τα στοιχεία διαβιβάζονται στις Βρυξέλλες από τα επί μέρους κράτη μέλη που συγκεντρώνουν την αναγκαία πληροφόρηση από εμπορικές επιχειρήσεις λιανικής. Ο όγκος των πωλήσεων αντιπροσωπεύει την αξία του κύκλου εργασιών σε σταθερές τιμές. Μπορεί να υπολογισθεί με δύο τρόπους: α) κύκλος εργασιών σε σταθερές τιμές αποπληθωρισμένες με τον αποπληθωριστή των πωλήσεων ή β) να προκύψει απευθείας από την ποσότητα των πωλουμένων αγαθών.

Retail sales, USA = λιανικές πωλήσεις των ΗΠΑ. Δείκτης που καταρτίζεται από το Γραφείο Απογραφής του Υπουργείου Εμπορίου (Census Bureau of the Department of Commerce) και ανακοινώνεται περίπου την 12^η ημέρα κάθε μήνα στις 08.30 π.μ. Εξαιρούνται οι πωλήσεις υπηρεσιών, αυτοκινήτων και φορτηγών. Είναι σημαντικός δείκτης διότι δείχνει την κατάσταση της οικονομίας, προβλέπει τις αλλαγές στην καταναλωτική συμπεριφορά και παρέχει στοιχεία για τις πωλήσεις των επί μέρους κλάδων απεικονίζοντας με τον τρόπο αυτό την τρέχουσα δυναμικότητα αυτών.

Return On Assets, ROA = απόδοση περιουσιακών στοιχείων. Είναι ένας δείκτης κερδοφορίας που προκύπτει εάν διαιρέσουμε το καθαρό εισόδημα των τελευταίων δώδεκα μηνών με το συνολικό μέσο των περιουσιακών στοιχείων. Το πηλίκο εμφανίζεται σαν ποσοστό επί τοις εκατό. Το ROA μπορεί να διασπασθεί σε απόδοση επί των πωλήσεων (net income/sales) πολλαπλασιαζόμενο με τη χρήση των περιουσιακών στοιχείων (sales/assets).

Return On Equity, ROE = δείκτης αποδοτικότητας των μετοχών. Είναι ένας δείκτης κερδοφορίας που προκύπτει εάν διαιρέσουμε το καθαρό εισόδημα των τελευταίων δώδεκα μηνών με τις μετοχές που διαθέτει ο μέτοχος (προσαρμοζόμενων με τη διαίρεση του μετοχικού κεφαλαίου (stock split)). Το πηλίκο εμφανίζεται σαν ποσοστό επί τοις εκατό. Οι επενδυτές χρησιμοποιούν το ROE σαν μέτρο διαπίστωσης του τρόπου που η εταιρία χρησιμοποιεί τα χρήματά τους. Το ROE μπορεί να διασπασθεί σε απόδοση επί των περιουσιακών στοιχείων (ROA), πολλαπλασιαζόμενο με τη χρηματοοικονομική μόχλευση (total assets/total equity).

Reuters Eurozone Manufacturing PMI (Purchasing Managers Index) = βιομηχανικός δείκτης που αφορά μόνο κράτη μέλη της Ε.Ε που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Υποδεικνύει οικονομική επέκταση πάνω από το επίπεδο των 50 μονάδων και κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας κάτω από το 50. Η αυξομείωσή του, επίσης πάνω από το 50 εκφράζει τις προσδοκίες για βελτίωση ή υποχώρηση της βιομηχανικής δραστηριότητας στο μέλλον. Πρόκειται για ένα σταθμισμένο σύνθετο δείκτη υπολογιζόμενο από επί μέρους εθνικούς δείκτες που αφορούν το παραγόμενο προϊόν, τις παραγγελίες, την απασχόληση, τους χρόνους παράδοσης των προμηθευτών και τις αγορές αποθεμάτων και καταρτίζονται για λογαριασμό των Ρόιτερς από την εταιρία NTC Research. Τα στοιχεία συλλέγονται από στελέχη 3.000 περίπου επιχειρήσεων με έδρα τη Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, Ιρλανδία,

Ελλάδα, Αυστρία και Κάτω Χώρες. Ο δείκτης είναι διαθέσιμος την πρώτη εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα. Ακολουθεί η δημοσίευση του αντίστοιχου δείκτη των υπηρεσιών (Reuters Eurozone Services PMI).

Reuters Forex Poll = δημοσκόπηση της εταιρίας παροχής χρηματοοικονομικών πληροφοριών Reuters με σκοπό την πρόβλεψη των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Κάθε μήνα οι Reuters ζητούν από αναλυτές και στελέχη μεγάλων τραπεζών και εταιριών (forecasters) τις προβλέψεις τους για τις ισοτιμίες του ζεύγους νομισμάτων ευρώ – δολαρίου ΗΠΑ, δολαρίου ΗΠΑ – λίρας Αγγλίας και δολαρίου ΗΠΑ – γεν Ιαπωνίας κύρια για μία περίοδο ενός μηνός και στη συνέχεια για τρεις, έξη και δώδεκα μήνες. Οι Reuters δημοσιεύουν ένα πίνακα με τους 20 forecasters που πρόβλεψαν με επιτυχία την εξέλιξη των ισοτιμιών. Ακολουθεί πίνακας εταιριών (μέσα σε παρένθεση η έδρα αυτών) οι οποίοι ανάλογα με την ακρίβεια των προβλέψεων κατατάχτηκαν από τους Reuters το Φεβρουάριο του 2005 με την εξής σειρά: 1) HIFX Plc (Γουίνσντορ) 2) Mizuho Bank (Λονδίνο) 3) Bank of America (Νέα Υόρκη) 4) ABN (Λονδίνο) 5) 4CAST (Λονδίνο) 6) Lloyds (Λονδίνο) 7) CSFB (Λονδίνο) 8) BMO Financial (Τορόντο) 9) DrKW (Λονδίνο) 10) Société Générale (Παρίσι) 11) ING Financial Markets (Λονδίνο) 12) Morgan Stanley (Λονδίνο) 13) IDEA Global (New York) 14) West LB (Dusseldorf) 15) Deutsche Bank (Λονδίνο) 16) Banca Intesa (Milan) 17) Royal Bank of Scotland' Financial Markets (Λονδίνο) 18) Helaba (Frankfurt) 19) Royal Bank of Scotland' Capital Markets (Λονδίνο) 20) HSBC (Λονδίνο).

Reverse mortgage = αντιστρεπτό ενυπόθηκο στεγαστικό δάνειο. Είναι ένα δάνειο που χορηγείται σε ένα ιδιοκτήτη κατοικίας με υποθήκη την κατοικία αυτή. Το δάνειο εκταμιεύεται συνήθως με ετήσιες καταβολές. Απευθύνεται κύρια σε ηλικιωμένους ιδιοκτήτες κατοικίας που μπορούν να διαθέσουν το προϊόν του δανείου για την κάλυψη των καθημερινών δαπανών διαβίωσης, ιατρικών, φαρμακευτικών και νοσοκομειακών δαπανών, την αποπληρωμή υφιστάμενου στεγαστικού δανείου ή εφόσον δεν απαγορεύεται από τη σύμβαση για οποιονδήποτε άλλο σκοπό. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του δανείου αυτού είναι ότι η επιστροφή του κεφαλαίου και των τόκων αναβάλλεται εφόσον ο δανεισθείς εξακολουθεί να χρησιμοποιεί το υποθηκευμένο σπίτι του σαν «κύρια κατοικία». Δηλαδή οι ηλικιωμένοι ιδιοκτήτες πρώτης κατοικίας αποφασίζουν να μετατρέψουν μέρος του ιδιοκτησιακού τους δικαιώματος σε αφορολόγητο εισόδημα χωρίς να υποχρεούνται να πωλήσουν την κατοικία τους και να πληρώσουν άμεσα δόσεις από τη λήψη άλλου είδους δανείου. Από την πλευρά της δανειστριάς τράπεζας υπάρχουν πολλοί κίνδυνοι όπως: 1) πτώση των τιμών των ακινήτων (real estate price risk) ώστε η αξία τους να μη καλύπτει το οφειλόμενο κεφάλαιο και τους τόκους του δανείου. Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να καλυφθεί με ασφάλιση σε ασφαλιστική εταιρία 2) ο κίνδυνος μακροζωίας του οφειλέτη (longevity risk) οπότε το συνολικό ποσό των ετήσιων καταβολών της τράπεζας μπορεί να υπερβεί την αξία του υποθηκευμένου ακινήτου 3) επιτοκιακός κίνδυνος (interest rate risk) λόγω της ενδεχόμενης μεταβολής των επιτοκίων. Λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του reverse mortgage και κύρια των μεγάλων κινδύνων, το κόστος του δανείου αυτού (επιτόκιο, προμήθειες) είναι πολύ υψηλό και οι τράπεζες συνήθως να δανείζουν συνολικά ποσά που αποτελούν μόνο ένα τμήμα της τρέχουσας αξίας του ακινήτου π.χ 30% της υποθηκευμένης πρώτης κατοικίας. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης παύσει να χρησιμοποιεί το σπίτι σαν πρώτη κατοικία ή σε περίπτωση θανάτου του το δάνειο γίνεται απαιτητό οπότε αν δεν μπορεί να αποπληρωθεί εκποιείται το ενυπόθηκο ακίνητο για να ικανοποιηθεί η απαίτηση της τράπεζας.

Reverse split = αναδιάρθρωση του μετοχικού κεφαλαίου μιας επιχείρησης με τη συγχώνευση πολλών μετοχών σε μία ανώτερης αξίας ή με τη συγκέντρωση των συνήθων και προνομιούχων μετοχών σε μία μόνο κατηγορία.

Revolving line of credit = επαναληπτικό πιστωτικό όριο. Είναι το διηλεκές όριο πιστωτικής διευκόλυνσης που παρέχει μία τράπεζα σε πελάτη της ο οποίος καταβάλλει μία προμήθεια και μπορεί να προβαίνει επανειλημμένα σε ανάληψη χρημάτων ή να αποπληρώνει το χρέος του ανά πάσα στιγμή.

Revolving Underwriting Facility, RUF = επαναλαμβανόμενη ευχέρεια αναδοχής. Ευρωμόλογο που τοποθετείται στην αγορά από μία τράπεζα που αποφασίζει, εάν είναι απαραίτητο, να το παρατείνει μόλις λήξει.

Risk appetite = τάση ανάληψης κινδύνου σε επίπεδο στο οποίο ένας επενδυτής είναι πρόθυμος να επιτύχει την επιθυμητή απόδοση των κεφαλαίων του.

Risk aversion = τάση αποφυγής ανάληψης επενδυτικών κινδύνων. Η συντηρητική στρατηγική την οποία ακολουθεί ένας επενδυτής για να αποφύγει τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους εκτός εάν αναμένει μια μεγάλη απόδοση. Εάν, για παράδειγμα, δύο επενδύσεις έχουν την ίδια αναμενόμενη απόδοση θα προτιμηθεί αυτή με τον μικρότερο κίνδυνο. Μία επένδυση που φέρει μεγαλύτερο κίνδυνο θα επιλεγεί μόνο όταν αναμένεται μία πολύ μεγαλύτερη απόδοση.

Risk control measures for the Eurosystem monetary policy operations = μέτρα ελέγχου των κινδύνων για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Στα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται σαν ασφάλεια (collateral) εφαρμόζονται μέτρα ελέγχου των κινδύνων για την προστασία του Ευρωσυστήματος από οικονομική ζημία. Αυτή μπορεί να συμβεί όταν ένας αντισυμβαλλόμενος δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του οπότε θα χρειασθεί να εκποιηθεί η ασφάλεια.

1) Μέτρα ελέγχου των κινδύνων για τα περιουσιακά στοιχεία της πρώτης βαθμίδας (tier one assets). Προσδιορίζονται από την ΕΚΤ και περιλαμβάνουν τα εξής κύρια στοιχεία:

α) κατανέμονται σε μία από τις 4 κατηγορίες κατά φθίνοντα βαθμό ρευστότητας, με βάση την ταξινόμηση του εκδότη και το είδος του περιουσιακού στοιχείου. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν τα χρεόγραφα της κεντρικής κυβέρνησης και τα χρεόγραφα που εκδίδουν οι κεντρικές τράπεζες. Στη δεύτερη κατηγορία κατατάσσονται τα χρεόγραφα τοπικών και περιφερειακών κυβερνήσεων, τα χρεόγραφα τύπου Jumbo Pfandbriefe (βλέπε λέξη), τα χρεόγραφα ειδικών φορέων-εκδοτών χρεογράφων και τα χρεόγραφα υπερεθνικών οργανισμών. Στην τρίτη κατηγορία ανήκουν τα παραδοσιακά χρεόγραφα τύπου Pfandbriefe, τα χρεόγραφα των πιστωτικών ιδρυμάτων και τα εκδοθέντα από εταιρίες και άλλους εκδότες. Στην τέταρτη κατηγορία κατατάσσονται οι τίτλοι που καλύπτονται από περιουσιακά στοιχεία ανεξάρτητα από την ταξινόμηση του εκδότη

β) στις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος τα επί μέρους χρεόγραφα υπόκεινται σε περικοπές αποτίμησης (valuation haircuts). Για την εφαρμογή των περικοπών αφαιρείται ένα ορισμένο ποσοστό από την τρέχουσα αγορά τιμή του περιουσιακού στοιχείου. Οι περικοπές διαφέρουν ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια και τη διάρθρωση των τοκομεριδίων των χρεογράφων. Οι περικοπές που εφαρμόζονται στους τίτλους σταθερού και μηδενικού τοκομεριδίου είναι οι εξής: Στα χρεόγραφα με εναπομένουσα διάρκεια μέχρι ένα έτος, στην πρώτη κατηγορία το ποσοστό περικοπής είναι 0,5%, στη δεύτερη κατηγορία 1%, στην τρίτη κατηγορία 1,5% και στην τέταρτη κατηγορία 2%. Στα χρεόγραφα με εναπομένουσα διάρκεια από ένα έτος μέχρι τρία έτη, στην πρώτη κατηγορία το ποσοστό περικοπής είναι 1,5%, στη δεύτερη κατηγορία 2,5%, στην τρίτη κατηγορία 3% και στην τέταρτη κατηγορία 3,5%. Στα χρεόγραφα με εναπομένουσα διάρκεια από τρία μέχρι πέντε έτη, στην πρώτη κατηγορία το ποσοστό περικοπής είναι 2,5% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 3% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο, στη δεύτερη κατηγορία 3,5% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 4% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο, στην τρίτη κατηγορία 4,5% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 5% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο και στην τέταρτη κατηγορία 5,5% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 6% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο. Στα χρεόγραφα με εναπομένουσα διάρκεια από πέντε μέχρι επτά έτη, στην πρώτη κατηγορία το ποσοστό περικοπής είναι 3% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 3,5% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο, στη δεύτερη κατηγορία 4,5% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 5% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο, στην τρίτη κατηγορία 5,5% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 6% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο και στην τέταρτη κατηγορία 6,5% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 7% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο. Στα χρεόγραφα με εναπομένουσα διάρκεια από επτά μέχρι δέκα έτη, στην πρώτη κατηγορία το ποσοστό περικοπής είναι 4% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 4,5% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο, στη δεύτερη κατηγορία 5,5% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 6,5% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο, στην τρίτη κατηγορία 6,5% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 8% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο και στην τέταρτη κατηγορία 8% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 10% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο. Στα χρεόγραφα με εναπομένουσα διάρκεια πάνω από δέκα έτη, στην πρώτη κατηγορία το ποσοστό περικοπής είναι 5,5% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 8,5% για τα

χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο, στη δεύτερη κατηγορία 7,5% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 12 % για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο, στην τρίτη κατηγορία 9% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 15% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο και στην τέταρτη κατηγορία 12% για τα χρεόγραφα με σταθερό τοκομερίδιο και 18% για τα χρεόγραφα με μηδενικό τοκομερίδιο. Οι περικοπές που εφαρμόζονται στους τίτλους αντιστρόφως κυμαινόμενου επιτοκίου είναι οι εξής: για χρεόγραφα με εναπομένουσα διάρκεια μέχρι ένα έτος 2%, από ένα μέχρι τρία έτη 7%, από τρία μέχρι πέντε έτη 10%, από πέντε μέχρι επτά έτη 12%, από επτά μέχρι δέκα έτη 17% και από δέκα έτη και πάνω 25%

γ) στις πράξεις απορρόφησης ρευστότητας δεν εφαρμόζονται περικοπές αποτίμησης

δ) στα συστήματα συγκέντρωσης των ασφαλειών (pooling systems) ο αντισυμβαλλόμενος συγκροτεί ένα σύνολο (δεξαμενή) επαρκών περιουσιακών στοιχείων το οποίο θέτει στη διάθεση της κεντρικής τράπεζας για να καλύπτει τις σχετικές πιστώσεις και ως εκ τούτου τα επί μέρους περιουσιακά στοιχεία δεν συνδέονται με συγκεκριμένες πιστοδοτικές πράξεις. Αντίθετα, στα συστήματα εξειδίκευσης (earmarking systems) κάθε πιστοδοτική πράξη συνδέεται με συγκεκριμένα ταυτοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία **ε)** τα περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε καθημερινή αποτίμηση (daily valuation). Εάν μετά την αποτίμηση τα περιουσιακά στοιχεία δεν ανταποκρίνονται στην αξία των απαιτούμενων ασφαλειών, γίνονται συμμετρικές καταβολές συμπληρωματικού περιθωρίου είτε με την προσκόμιση επιπρόσθετων περιουσιακών στοιχείων είτε με την καταβολή μετρητών. Για να περιορισθεί η συχνότητα αυτών οι ΕθνΚΤ μπορούν να εφαρμόζουν ένα σημείο ενεργοποίησης (trigger point) που αντιστοιχεί στο **0,5%** του ποσού της παρεχόμενης ρευστότητας. Αντίθετα, εάν η αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων, μετά την αποτίμηση, υπερβαίνει το ανώτερο σημείο ενεργοποίησης η ΕθνΚΤ δύναται να επιστρέψει τα πλεονάζοντα περιουσιακά στοιχεία ή μετρητά.

2) Μέτρα ελέγχου των κινδύνων για τα περιουσιακά στοιχεία της δεύτερης βαθμίδας (tier two assets). Προσδιορίζονται από την ΕθνΚΤ η οποία έχει περιλάβει τα στοιχεία αυτά στον κατάλογο της δεύτερης βαθμίδας. Η εφαρμογή μέτρων ελέγχου υπόκειται στην έγκριση της ΕΚΤ. Τα περιουσιακά στοιχεία της δεύτερης βαθμίδας κατατάσσονται σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες:

α) μετοχές (equities) στις οποίες εφαρμόζονται περικοπές αποτίμησης 22%

β) εμπορεύσιμα χρεόγραφα με περιορισμένη ρευστότητα (marketable debt instruments with limited liquidity) και με περικοπές αποτίμησης για εναπομένουσα διάρκεια μέχρι ένα έτος 2%, από ένα μέχρι τρία έτη 3,5%, από τρία μέχρι πέντε έτη 5,5% για χρεόγραφα σταθερού τοκομεριδίου και 6% για χρεόγραφα μηδενικού τοκομεριδίου, από πέντε μέχρι επτά έτη 6,5% για χρεόγραφα σταθερού τοκομεριδίου και 7% για χρεόγραφα μηδενικού τοκομεριδίου, από επτά μέχρι δέκα έτη 8% για χρεόγραφα σταθερού τοκομεριδίου και 10% για χρεόγραφα μηδενικού τοκομεριδίου και για δέκα έτη και άνω 12% για χρεόγραφα σταθερού τοκομεριδίου και 18% για χρεόγραφα μηδενικού τοκομεριδίου. Στους τίτλους της δεύτερης βαθμίδας με αντιστρόφως κυμαινόμενο επιτόκιο, εφαρμόζονται οι ίδιες περικοπές όπως στους αντίστοιχους τίτλους της πρώτης βαθμίδας

γ) χρεόγραφα με περιορισμένη ρευστότητα και με ειδικά χαρακτηριστικά (debt instruments with restricted liquidity and special features) στα οποία εφαρμόζονται οι εξής περικοπές: με εναπομένουσα διάρκεια μέχρι ένα έτος 4%, από ένα μέχρι τρία έτη 8%, από τρία μέχρι πέντε έτη 15% για χρεόγραφα σταθερού τοκομεριδίου και 16% για χρεόγραφα μηδενικού τοκομεριδίου, από πέντε μέχρι επτά έτη 17% για χρεόγραφα σταθερού τοκομεριδίου και 18% για χρεόγραφα μηδενικού τοκομεριδίου, από επτά μέχρι δέκα έτη 22% για χρεόγραφα σταθερού τοκομεριδίου και 23% για χρεόγραφα μηδενικού τοκομεριδίου και για δέκα έτη και άνω 24% για χρεόγραφα σταθερού τοκομεριδίου και 25% για χρεόγραφα μηδενικού τοκομεριδίου

δ) μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα (non-marketable debt instruments) με μικρή ή μηδενική ρευστότητα. Από αυτά οι συναλλαγματικές με εναπομένουσα διάρκεια έως έξη μήνες υπόκεινται σε περικοπές αποτίμησης 4%, τα δάνεια τραπεζών με εναπομένουσα διάρκεια έως έξη μήνες 12% και με εναπομένουσα διάρκεια από έξη μήνες έως δύο έτη 22% και οι υποσχετικές έναντι ενυπόθηκων δανείων 22%. Κατά τον υπολογισμό της αξίας των ασφαλειών, το Ευρωσύστημα καθορίζει μία και μοναδική αγορά αναφοράς ως πηγή τιμών. Για κάθε αγορά αναφοράς καθορίζει την πλέον αντιπροσωπευτική τιμή και αν δίδονται περισσότερες τιμές χρησιμοποιεί τη χαμηλότερη.

3) Λοιπά μέτρα ελέγχου των κινδύνων. Τα ακόλουθα μέτρα δεν εφαρμόζονται από το Ευρωσύστημα: **α)** αρχικά περιθώρια (initial margins) για τις αντιστρεπτές πράξεις παροχής ρευστότητας. Σύμφωνα με το μέτρο αυτό, οι αντισυμβαλλόμενοι πρέπει να προσκομίζουν περιουσιακά στοιχεία ως ασφάλεια αξίας τουλάχιστον ίσης προς τη ρευστότητα που τους παρέχεται από το Ευρωσύστημα συν την αξία του αρχικού περιθωρίου **β)** όρια για τα χρηματοδοτικά ανοίγματα προς τους εκδότες/οφειλέτες ή εγγυητές **γ)** το Ευρωσύστημα μπορεί να απαιτήσει πρόσθετες εγγυήσεις από οικονομικά εύρωστους φορείς προκειμένου να δεχθεί ορισμένα περιουσιακά στοιχεία **δ)** το Ευρωσύστημα μπορεί να αποκλείει τη χρήση ορισμένων τίτλων στις πράξεις νομισματικής πολιτικής.

Risk free asset = περιουσιακό στοιχείο με μειωμένο κίνδυνο. Παρέχει οπωσδήποτε κάποια μελλοντική απόδοση η οποία είναι γνωστή εκ των προτέρων. Πολλά τέτοια περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις των κυβερνήσεων όπως είναι τα έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου. Οι αποδόσεις των risk free assets ευρίσκονται πλησίον των επιτοκίων της αγοράς. Μπορεί τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία να μην υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο ή κίνδυνο αγοράς ή κίνδυνο ρευστότητας αλλά φέρουν τον κίνδυνο πληθωρισμού (inflation risk) δηλαδή της απαξίωσης ενός τμήματος της απόδοσης αυτών διότι ο πληθωρισμός υπερέρβη τις αρχικές εκτιμήσεις.

Risk limits = όρια κινδύνων. Στη χρηματοοικονομική χρησιμοποιείται σαν μέσο ελέγχου των κινδύνων σε πολλές περιπτώσεις μεταξύ των οποίων είναι οι εξής:

- **allocation limit** = όριο κατανομής μεταξύ επενδυτικών προϊόντων. Ορισμένες τράπεζες, για παράδειγμα, θέτουν νομισματικά όρια στις τοποθετήσεις σε καταθέσεις, παράγωγα ή καλυπτόμενα ομόλογα (covered bonds).
- **concentration limit** = συγκεντρωτικό όριο. Το ανώτατο όριο έκθεσης στον κίνδυνο για ένα μεμονωμένο πελάτη ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών ή εταιριών, για ορισμένο κλάδο της οικονομίας ή για εξειδικευμένα χρηματοοικονομικά προϊόντα όπως τα παράγωγα. Η παραβίαση του ορίου μπορεί να οδηγήσει σε μεγάλη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο και τελικά σε αδυναμία πληρωμών ή σε πτώχευση. Συνηθέστερη είναι η περίπτωση των χρηματοοικονομικών συγκροτημάτων (financial conglomerates) που δεν πρέπει να εκτίθενται ευρύτατα σαν σύνολο στον πιστωτικό κίνδυνο
- **counterparty limit** = όριο αντισυμβαλλόμενου. Το ανώτατο ποσό που μία τράπεζα επιθυμεί να διαπραγματευθεί με μία άλλη ή το ανώτατο ποσό δανεισμού ή κατάθεσης προς/σε ένα αντισυμβαλλόμενο
- **country limit** = όριο χώρας. Το ανώτατο συνολικό επιτρεπόμενο ποσό συναλλαγών με αντισυμβαλλόμενους μίας χώρας. Ελέγχει την έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο εκδότη τίτλων
- **currency distribution limits** = όρια κατανομής νομισμάτων. Περιορίζουν τις συναλλαγές σε κάθε χρησιμοποιούμενο νόμισμα σε ένα ποσοστό του συνόλου των διαθεσίμων π.χ ευρώ 60%, δολάριο ΗΠΑ 20%, λίρα Αγγλίας 5%, γεν Ιαπωνίας 3%, ελβετικό φράγκο 3% κλπ, ή ανάλογη ή διάφορη κατανομή μπορεί να γίνεται και στα επί μέρους χαρτοφυλάκια όπως trading, liquidity, investment
- **duration limits** = όρια διάρκειας (βλέπε όρο duration). Περιορίζουν τις διαφορές μεταξύ της duration των χαρτοφυλακίων αναφοράς (benchmark portfolios) και των χαρτοφυλακίων διαπραγμάτευσης (trading portfolios)
- **eligibility limit** = όριο επιλεξιμότητας. Περιορίζει τη διαπραγμάτευση χρεογράφων μόνο σε αυτά που έχουν εκδοθεί από εκδότες που έχουν οριστεί σαν επιλέξιμοι
- **interest rate limits** = όρια επιτοκίων. Μπορούν να εκφράζονται σαν νομισματικό ποσό, σαν εκατοστό (basis point, bp) ή σχετικά με ένα δείκτη αναφοράς (benchmark index)
- **issue investment holding limit against total issue limit** = όριο επένδυσης ορισμένης έκδοσης χρεογράφων έναντι του συνολικού ορίου εκδόσεων του ίδιου εκδότη. Εξειδικεύει τα ποσοστά διακράτησης τίτλων διαφορετικών εκδόσεων του ίδιου εκδότη εντός του συνολικού ορίου αυτού (issuer limit)
- **issuer limit** = όριο εκδότη. Το ανώτατο συνολικό ποσό επένδυσης σε εκδόσεις χρεογράφων του ίδιου εκδότη
- **limit in large exposures** = όριο μεγάλων ανοιγμάτων. Το ποσοστιαίο όριο σε σχέση με το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων που τίθεται για τις δανειοδοτήσεις προς ένα πελάτη ή σε ένα όμιλο συνδεδεμένων πελατών

- **liquidity limit** = όριο ρευστότητας. Το ποσό των διαθεσίμων που πρέπει να είναι διαθέσιμο σε πρώτη ζήτηση για την εξασφάλιση της αναγκαίας ρευστότητας
- **market risk limit** = όριο κινδύνου αγοράς. Το ανώτατο ποσό που μπορεί να επενδυθεί σε κάθε χρηματοοικονομικό μέσο που φέρει τον κίνδυνο της αγοράς λόγω της μεταβλητότητας των τιμών και των επιτοκίων
- **maturity limit** = όριο ληκτότητας. Ελέγχει την ανώτατη επιτρεπόμενη διάρκεια (duration) των συναλλαγών στα χαρτοφυλάκια. Ειδικότερα, μπορεί να υπάρχουν όρια ληκτότητας για τις καταθέσεις, τα repos, τα reverse repos, τα interest rate swaps, τις FRA, τα FX options, τα bond futures, τα deposit futures, το invest και liquidity portfolio κλπ
- **nostro account balance position limit** = όριο λογαριασμού μας σε ανταποκριτή. Το ανώτατο ποσό των συνολικών συναλλαγών (χρεώσεων και πιστώσεων) που μπορεί να διακινηθεί μέσω ενός λογαριασμού μας σε ένα ανταποκριτή σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα
- **settlement limit** = όριο διακανονισμού. Το ανώτατο ποσό διακανονισμού που συνίσταται στο όριο του αντισυμβαλλόμενου (counterparty limit). Εφαρμόζεται συνήθως σε ανοικτές θέσεις από συναλλαγές στις οποίες δεν ισχύει η αρχή της παράδοσης έναντι πληρωμής (DvD, Deliver versus Payment) όπως είναι οι πράξεις συναλλάγματος spot, forward, swap, gold currency swap οπότε το όριο αυτό φέρει την ονομασία FX transactions settlement limit
- **stop-loss limit** = όριο για το κλείσιμο ζημιογόνου θέσης σε προκαθορισμένο επίπεδο όπως π.χ ανεκτή ζημία 20% επί του επενδυσόμενου κεφαλαίου
- **structure limit for investment portfolio** = διαρθρωτικό όριο για το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο. Εξειδικεύει το επιτρεπόμενο ποσοστό της αγοραίας αξίας της επιλεγείσας ομάδας χρηματοπιστωτικών προϊόντων (όπως π.χ έντοκα γραμμάτια, ομόλογα, καταθέσεις) στο σύνολο της θέσης του επενδυτικού χαρτοφυλακίου
- **structure limit for reserve management portfolio** = διαρθρωτικό όριο για το χαρτοφυλάκιο διαχείρισης διαθεσίμων. Περιορίζει τη δομή των επενδύσεων στα χαρτοφυλάκια διαχείρισης διαθεσίμων και ειδικότερα τις επενδύσεις σε καταθέσεις και χρεόγραφα. Το ποσοστό επένδυσης και των δύο στο σύνολο των επενδύσεων δεν πρέπει να υπερβαίνει τα τεθέντα όρια
- **trader limit** = όριο διαπραγματευτή. Το ανώτατο ποσό που επιτρέπεται σε ένα dealer/trader να διαπραγματευθεί σε ένα δεδομένο νόμισμα ή σε ένα χρηματοοικονομικό μέσο ή σε όλα τα μέσα κατά τη διάρκεια μιας ημέρας.

Value-at-risk (VaR) limits = όρια με βάση τη μέθοδο μέτρησης κινδύνων «αξία σε κίνδυνο». Μπορούν να εντοπίζουν τον κίνδυνο πριν την υλοποίηση των οικονομικών συνεπειών. Υπολογίζεται για τους διαπραγματευτές με ένα έγκαιρο και συνεπή τρόπο ώστε να τους κρατά πάντα ενήμερους για την παραβίαση των ορίων. Με τα όρια VaR μία μέτρηση όπως για παράδειγμα 1 ημέρα, 99% επίπεδο εμπιστοσύνης USD VaR μπορεί να εφαρμοσθεί με συνέπεια σε ολόκληρη ιεραρχία ορίων. Μόνο ένα όριο απαιτείται για κάθε χαρτοφυλάκιο ή υπο-χαρτοφυλάκιο. Η μέθοδος αυτή είναι τέλεια για τον περιορισμό των κινδύνων στη διαπραγμάτευση με spread, στη σταυρωτή αντιστάθμιση κινδύνου (cross-hedging) ή σε παρόμοιες διαπραγματευτικές στρατηγικές. Ενέχει, όμως, ένα μειονέκτημα: η χρησιμοποίηση της μεθόδου ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να είναι υπολογιστικά δαπανηρή. Για πολλά χαρτοφυλάκια είναι εύκολα χρησιμοποιήσιμη. Συνήθως, πραγματοποιείται σε πραγματικό χρόνο σε ένα μόνο Η/Υ. Για άλλα, όμως, χαρτοφυλάκια, ο υπολογισμός μπορεί να διαρκέσει από λεπτά μέχρι ώρες και ενίοτε απαιτεί τη χρήση πολλών Η/Υ.

Risk neutrality = ουδετερότητα έναντι του κινδύνου. Μία στάση του επενδυτή που δεν επιζητεί ούτε να αποφύγει ούτε να αναλάβει κινδύνους, αλλά αποδέχεται αυτούς σε οποιοδήποτε επίπεδο και αν ανέλθουν.

Risk-return trade-off = η τάση του δυνητικού κινδύνου που διαφοροποιεί άμεσα τη δυνητική απόδοση. Στην περίπτωση αυτή όσο μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος τόσο μεγαλύτερη είναι η δυνητική απόδοση και όσο μικρότερος είναι ο κίνδυνος τόσο μικρότερη είναι η δυνητική απόδοση.

Risk reversal = αντιστροφή κινδύνου. Στρατηγική κάλυψης του κινδύνου (hedging) που συνίσταται στην πώληση ενός συμβολαίου δικαιώματος προαίρεσης με δικαίωμα αγοράς ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον (call option) και την ταυτόχρονη αγορά ενός συμβολαίου δικαιώματος προαίρεσης με δικαίωμα πώλησης ενός περιουσιακού στοιχείου στο μέλλον (put

option). Η ανωτέρω στρατηγική όταν εφαρμόζεται για την κάλυψη του συναλλαγματικού κινδύνου αφορά το ίδιο νόμισμα και έχει την ίδια ημερομηνία λήξης (συνήθως ένα μήνα) επί του call και του put option. Ενώ στη θεωρία αυτά τα options έχουν την ίδια τεκμαρτή μεταβλητότητα (implied volatility), εν τούτοις στην πράξη οι μεταβλητότητες διαφέρουν. Ένας θετικός αριθμός σημαίνει ότι τα calls προτιμώνται των puts και ότι η αγορά αναμένει μία άνοδο της τιμής του υποκείμενου νομίσματος (underlying currency). Αντίθετα, ένας αρνητικός αριθμός σημαίνει ότι τα puts προτιμώνται των calls και οι αγορές αναμένουν μία πτώση της τιμής του υποκείμενου νομίσματος. Το risk reversal μπορεί να εκληφθεί σαν ένα δημοψήφισμα της αγοράς. Για παράδειγμα, ένας θετικός αριθμός αντιστροφής κινδύνου υπονοεί ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην αγορά ψηφίζει υπέρ της ανόδου της ισοτιμίας του νομίσματος στο μέλλον. Αν και οι προβλέψεις που παράγονται από το σύστημα αντιστροφής κινδύνου δεν είναι πάντα ακριβείς, τουλάχιστον μπορούν να προσδιορίσουν εάν η αγορά θα είναι στο μέλλον ανοδική ή καθοδική (bullish or bearish market).

Risk tolerance = ανοχή κινδύνου. Είναι τα αποδεκτά επίπεδα κινδύνου που αναλαμβάνει προσωπικά ένας επενδυτής για την επίτευξη των στόχων του. Όσο μεγαλύτερη είναι η ανοχή στον κίνδυνο (risk appetite) τόσο μεγαλύτερη είναι η σύνθεση του χαρτοφυλακίου του με μετοχές, ξένα νομίσματα και παράγωγα προϊόντα. Όσο μικρότερη είναι η ανοχή στον κίνδυνο (risk aversion) τόσο μεγαλύτερη είναι η σύνθεση του χαρτοφυλακίου του με καταθέσεις τραπεζών υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης και με ομόλογα σταθερής απόδοσης. Σημαίνει και την ικανότητα ή προθυμία του επενδυτή να αποδεχτεί την πτώση των τιμών ενώ αναμένει ότι αυτές θα αυξηθούν στο μέλλον.

Road Show (financial) = κινούμενη επίδειξη, παρουσίαση. Στη χρηματοοικονομική σημαίνει την παρουσίαση από ένα εκδότη χρεογράφων προς τους υποψήφιους αγοραστές σε διάφορες πόλεις μιας χώρας ή σε διάφορες πρωτεύουσες και χρηματοπιστωτικά κέντρα του εξωτερικού των όρων και των πλεονεκτημάτων της έκδοσης ή της αρχικής δημόσιας προσφοράς. Συνήθως, μια επιτυχημένη παρουσίαση εξασφαλίζει την πλήρη απορρόφηση των τίτλων της έκδοσης από την αγορά.

Return On Capital Employed, ROCE = απόδοση του απασχολημένου κεφαλαίου. Η απόδοση των οικονομικών περιουσιακών στοιχείων ισούται με τη σχέση του αποτελέσματος της εκμετάλλευσης μετά τη φορολόγηση των στοιχείων. Το ποσοστό αυτό είναι το προϊόν δύο συντελεστών: α) του περιθωρίου κέρδους και β) της ρευστότητας των αποθεμάτων των στοιχείων. Ο συντελεστής ρευστότητας είναι σημαντικός διότι δεν επηρεάζεται από τη χρηματοοικονομική διάρθρωση της επιχείρησης ούτε από το επίπεδο δανεισμού της. Σχετικός είναι και συντελεστής αποδοτικότητας ROACE (Return On Average Capital Employed) που λαμβάνει υπόψη το μέσο όρο του απασχολημένου κεφαλαίου σε μια δεδομένη περίοδο.

Rollover = ανανέωση επένδυσης στη λήξη της. Είναι η πρακτική της επανεπένδυσης του κεφαλαίου και των τόκων μιας επένδυσης σε ένα ταυτόσημο επενδυτικό μέσο π.χ η ανανέωση μιας προθεσμιακής κατάθεσης, η παράταση μιας συμφωνίας επί συναλλάγματος που έληξε μέσω μιας νέας συμφωνίας ανταλλαγής (swap) π.χ tom/next swap, η επανεπένδυση των χρημάτων που εισπράττονται από την εξαγορά ενός χρεογράφου που λήγει σε νέα έκδοση του ίδιου ή παρόμοιου χρεογράφου. Σαν rollover νοείται και η σύμβαση σύμφωνα με την οποία ένα μεσο-μακροπρόθεσμο δάνειο θα ανανεώνεται συνέχεια στη λήξη του με νέο επιτόκιο που συμφωνείται από τώρα. Συνήθως, το επιτόκιο υπολογίζεται επί ενός δείκτη αναφοράς (benchmark index), π.χ 1,5% πλέον του Libor.

Rollover Risk, ROR = κίνδυνος αναχρηματοδότησης. Είναι το ποσό κατά το οποίο το αναμενόμενο θετικό άνοιγμα υποεκτιμάται, όταν προβλέπονται μελλοντικές συναλλαγές με ένα αντισυμβαλλόμενο που θα πραγματοποιούνται σε συνεχή βάση. Ο κίνδυνος αναχρηματοδότησης καταλήγει σε κίνδυνο ρευστότητας όταν οι εκτιμώμενες ανανεώσεις των επενδυτικών θέσεων τρίτων δεν θα πραγματοποιηθούν σε μεγάλη έκταση. Για παράδειγμα, τα εμπορικά χρεόγραφα και άλλα είδη χρηματοδότησης μέσω έκδοσης τίτλων έχουν συνήθως διαρκώς ανανεούμενο χαρακτήρα δηλαδή τοποθετούνται στην αγορά νέες εκδόσεις τίτλων για να χρηματοδοτήσουν την εξόφληση των παλαιών εκδόσεων. Υπάρχει, όμως, η περίπτωση της αδυναμίας του εκδότη να προβεί σε νέες εκδόσεις λόγω υποβάθμισης της πιστοληπτικής του αξιολόγησης ή ένεκα συστημικών προβλημάτων στη συγκεκριμένη αγορά τίτλων ή άλλων αιτιών. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα ο κίνδυνος ρευστότητας είναι συνυφασμένος με την

αδυναμία του εκδότη να χρηματοδοτήσει την αποπληρωμή των τίτλων παλαιότερων εκδόσεων αυτού. Σε άλλη περίπτωση, η έκδοση νέων τίτλων πραγματοποιείται κανονικά αλλά δεν υπάρχει ενδιαφέρον από τους επενδυτές για την απορρόφηση των τίτλων της νέας έκδοσης. Κατά το ποσό που η νέα έκδοση δεν θα καλυφθεί προκαλείται μερικός κίνδυνος ρευστότητας.

ROM (Read-Only Memory) = μνήμη μόνο ανάγνωσης. Μόνιμη εσωτερική μνήμη Η/Υ που περιέχει δεδομένα ή εντολές λειτουργίας που μπορούν να διαβασθούν από το χρήστη Η/Υ αλλά όχι να τροποποιηθούν. Τα προγράμματα και τα δεδομένα που είναι αποθηκευμένα στη ROM δεν είναι δυνατόν να μεταβληθούν κατά τη λειτουργία του Η/Υ και διατηρούνται και όταν κλείσει ο Η/Υ.

Router = δρομολογητής. Μία συσκευή επικοινωνίας μεταξύ δύο Η/Υ ή μηχανογραφικών συστημάτων ή δικτύων. Είναι εφοδιασμένη με υλικό ή λογισμικό που επεξεργάζεται τη σύνδεση μεταξύ δύο ή περισσότερων δικτύων Packet-Switched. Αναζητά την πηγή και τις διευθύνσεις προορισμού των πακέτων διερχόμενο μέσα από αυτά και αποφασίζοντας ποιο δίκτυο θα επιλέξει. Ιδιαίτερη χρησιμότητα παρουσιάζει ο router στην απόσταση υποστήριξη σύνθετων μηχανογραφικών προγραμμάτων. Ο παροχέας του υλικού και του λογισμικού αντί να μεταβεί στις εγκαταστάσεις του πελάτη, ζητά την άδεια αυτού για να εισέλθει από το γραφείο του στο σύστημα του πελάτη μέσω router. Στη συνέχεια αφού εντοπίσει το πρόβλημα και καταλήξει στον τρόπο επίλυσής του, δίνει εντολές στους τεχνικούς του πελάτη ώστε να διορθωθεί η βλάβη.

Routing network = δίκτυο δρομολόγησης. Επικοινωνιακό σύστημα που επιτρέπει στους επεξεργαστές ενός συνόλου πολυύπολογιστών και πολυεπεξεργαστών να ανταλλάσσουν δεδομένα. Σε περίπτωση αλληλοσυγκρουόμενων απαιτήσεων επεξεργασίας ορίζει τη σειρά προτεραιότητας.

Royalty = μία πληρωμή που γίνεται για τη χρήση μιας ιδιοκτησίας και ιδιαίτερα για μια ευρεσιτεχνία, δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, χρήση της επωνυμίας μιας επιχείρησης (franchise) ή φυσικού πόρου. Το ποσό της πληρωμής που καταβάλλεται στον δικαιούχο αποτελεί συνήθως ένα ποσοστό επί των κερδών που προέκυψαν από τη χρήση των ανωτέρω δικαιωμάτων.

R Squared = μέτρο διαφοροποίησης που καθορίζει πως η απόδοση ενός κεφαλαίου παρακολουθεί στενά μέσα σε μια συγκεκριμένη περίοδο ένα κατάλληλο δείκτη αναφοράς ή τεκμαρτό χαρτοφυλάκιο (benchmark). Όταν έχουμε ένα R Squared 100% αυτό σημαίνει ότι αναπαράγεται κατά 100% το benchmark. Ένα κεφάλαιο με R Squared 95% περιέχει α) 95% της διαφοροποίησης και των κινδύνων της αγοράς δηλαδή αναπαράγεται το benchmark κατά 95% και β) ένα 5% εντός του οποίου κινείται ελεύθερα ο διαχειριστής του κεφαλαίου.